

DEN NORSKE KYRKJA
Prosten i Vesthordland

Det kongelige kultur- og kirke departementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

2002 5-5

Kultur- og kirke dep.	
M	
Saksnr. 03/385	Dato. 011203
Kode. 540	Bch. KRS

Kyrkjekontoret 28.11.2003
Vår saksbehandler: E.K.
Vår ref.: 03/00057-002
Arkivkode: 320

Høring - Tjenesteordning for proster og menighetsprester

Viser til brev fra Departementet, datert 10.oktober 2002, med utkast til nye Tjenesteordninger for proster og menighetsprester.

Jeg slutter meg til intensjonen i de to forslagene: Å legge til rette for en bedre ledelse av prestatjenesten. Jeg mener at de to utkastene representerer et fremskritt og er med på legge grunnlaget for en bedre organisering av prestatjenesten.

For denne høringsinstansen er det av avgjørende betydning å styrke den lokale forankring av prestatjenesten samtidig som en legger til rette for at den enkelte prest kan bli bedre ivaretatt av sin arbeidsgiver.

Den lokale forankring av prestatjenesten

Selv om alle menighetsprester har hele prostiet som tjenestedistrikt, så bør det normale være at oppgavefordelingen gjør det klart at hver prest skal bruke mesteparten av sin arbeidstid innenfor sitt "særskilte arbeidsområde" eventuelt "tillagte spesialiserte tjeneste". Omfanget av dette vil variere og være ulik fra prest til prest og må vurderes ut fra hvor arbeidskrevende vedkommende arbeidsområde er. For mange sokn vil dette styrke den lokale tilknytningen mellom menighet og prest. Nå får alle sin prest å forholde seg til, og sammen kan de bygge menigheten så "Kristi legeme kan bygges opp." Ef. 4,11.

Det bør komme tydeligere fram i selve tjenesteordningen at selv om alle menighetsprester har hele prostiet som tjenestedistrikt, så innebærer nyordningen at menighetsprestene har ansvar for å "utøve pastoral ledelse" innenfor sitt særskilte arbeidsområde eller tillagte spesialiserte tjeneste. Denne pastorale ledelsen må også ha som konsekvens at en tilrettelegger forholdet mellom prestenes ansvar innenfor sine "sokn" og den tjeneste de ellers utøver innenfor tjenestedistriktet (prostiet), slik at prester som gjør tjeneste utenfor sitt særskilte arbeidsområde må forholde seg til "pastor loci". Det lokale pastorale ledelsesansvaret er så vesentlig at det etter min mening hører hjemme i § 2 i Tjenesteordning for menighetsprester.

Adresse
Postboks 184
5342 Straume

Telefon
Kyrkjekontor: 56 32 65 30 / 33
Mobiltelefon: 908 58 939
Telefaks: 56 32 65 31

E-post
erling.kopperud@fjell.kommune.no

Ny organisering av prestetjenesten

Tjenesteordningene legger opp til at den enkelte prest kan tas bedre vare på av sin arbeidsgiver enn i dag. Vedkommende settes inn i en større sammenheng hvor presten kan få ytterligere stimulanser til sin tjeneste. Dette kan gjøres både ved å møte andre menigheter, men også gjennom et tettere fellesskap med andre kolleger (teambygging).

På denne bakgrunn stiller jeg meg spørrende til at bestemmelsene er utformet slik at tjenesteordningene skal kunne passe både i forhold til dagens organisering av prestetjenesten og i prostier med ny organisering. Etter mitt skjønn ville det vært en fordel med en felles ny organisering i tråd med den intensjonen som det er redegjort for ovenfor. Her burde Departementet sikret seg en hjemmel for å endre tjenstedistriktet for samtlige menighetsprester.

Jeg tillater meg derfor å fremme et nytt forslag til §3 i Tjenesteordning for proster:

”Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets prester og fordeler oppgavene mellom dem, med mindre biskopen ved instruks eller særskilt bestemmelse fastsetter at tjenstedistriktet skal være et prestegjeld eller annen avgrenset del av prostiet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.”

Endringen innebærer at prostiet i utgangspunktet blir det normale tjenstedistriktet for alle menighetsprester, og organiseringen av prestetjenesten følger den ordening som i dag gjelder for prestegjeld med mer enn en prest. Etter min mening bør det ligge til biskopens myndighetsområde å treffe bestemmelser som avviker fra normalordningen.

Prosten

Når det gjelder endringen av §2 i Tjenesteordning for proster slutter jeg meg til resonnementet til prosten i Ytre Sogn og hans forslag til ny formulering:

”Det nye utkastet til tenesteordning fokuserer meir einssidig enn den gamle tenesteordninga på at prosten leier prestetenesta i prostiet. Dette vert i vesentleg grad relatert til arbeidsgjevar sin styringsrett ovafor prestane i prostiet. Dette er uproblematisk, men spørsmålet er om det er tilstrekkeleg. I praksis vil prosten si teneste, spesielt når han ikkje er sokneprest, på same måte som biskopen sitt tilsynsansvar, vere retta mot lokalkyrkja i si fulle breidde. Dette ligg også eigentleg implisitt i det nye utkastet til tenesteordning.

Eksempelvis:

§2 Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke (ikkje berre prestetenesta)

§5 Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet (altså uansett kva saker som står på dagsorden).

Prosten skal holde seg godt orientert om de kirkelig ansattes arbeidsforhold (altså ikkje berre prestane. Spørsmålet er jo korleis han skal kunne halde seg godt orientert om arbeidstilhøve som ein annan arbeidsgjevar har ansvar for).

§6.b. Foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordening som er fastsatt i bispedømmet (som regel vil ei prostevitjing omfatte fleire element enn medarbeidersamtale med (sokne)presten.

§6.c deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser (førebuinga gjeld ofte meir enn kontakt med soknepresten)

§6.g foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste som organist, klokker, daglig leder etc ....(vigsling har som føresetnad føregåande kontakt og samtalar)

§6.h innsetter menighetsprest, kateket, kantor og soknediakon ...

§6.i holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler (naudsynt med samvirke med kyrkjetenar, kyrkjevevje osv.)

§6. j, k, m (tilsvarande 6.i)

§6.n gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet (gjeld altså alle typar saker, ikkje berre dei som vedkjem prestetenesta).

Eg meiner at desse døma viser at prosten si teneste er relatert til verksemda i kyrkjelydane i si fulle breidde. Spørsmålet er om det prosten gjer i ulike samanhengar, skal vere ad-hoc handlingar eller om han skal utvikle ein strategi for prostiet som omfattar meir enn prestetenesta. I tilknytnad til dette kan ein spørje om prostiet skal vere eit strategisk nivå i kyrkja vår. Eg meiner ja, og at det då vil vere nærliggjande ut frå gjeldande og føreslege regelverk at prosten spelar ein rolle som strateg for prostiet.

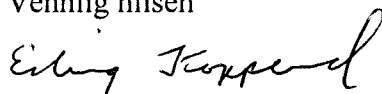
Ein har sett at det gjev ein gevinst at prestar i større grad kan arbeide i team og samlast til drøfting om løysing oppgåver. På landsbygda er det ikkje berre prestane som ofte vert ståande åleine i sin spesielle arbeidssituasjon, tilsvarande gjeld for diakonar, organistar, kateketar, klokkarar, kyrkjetenarar og til ein viss grad for kyrkjevevjerer. Dei fleste har trong for kontakt på tvers av fellestrådgrensar. Derfor har det i mange område vorte relativt vanleg at prosten tek initiativ til regelmessig å invitere alle kyrkjeleg tilsette til medarbeidersamlingar. I Ytre Sogn prosti har prosten invitert ulike fellestrådstilsette til deltaking i prestane sine teamøte i prostiet, diakonane har ein ståande invitasjon og deltek som regel, kyrkjevevjerene vert inviterte nokre gonger i året, sameleis har organistane delteke.

Ein anna ting er at nokre gonger ser ein at det er tenleg med samvirke mellom ulike fellestråd og mellom sokneråd i ulike fellestrådsområde. Det kan vere ulike eingangsaksjonar eller samlingar, eller det kan vere meir permanente utfordringar som samarbeid om visse stillingar eller samarbeid for å løyse visse oppgåver, som kyrkjelydsblad, konfirmantsamlingar, etc. Den erfaring vi har gjort i Ytre Sogn tilseier at når prestane i større grad kryssar dei gamle prestegjeldsgrensene, så medfører dette etter kvart eit opnare og meir samarbeidsorientert prosti generelt. Dersom ein ikkje vil at dette berre skal vere tilfeldig og ad-hoc prega, så bør det vere ei formulert målsetjing for fellesskap og samarbeid i prostiet. Slik vår kyrkjeordning er i dag, er det heilt naturleg å knyte ei slik målsetjing til prosten si verksemd.

Mange av oss ser det som ønskjeleg at arbeidsgjevaransvaret i kyrkja så snart mogeleg vert samla. Truleg vil dette best kunne skje i eit organ som er etablert med basis i sokna, men lagt på eit tenleg nivå, for eksempel prostinivået. Då vil det naturleg vere dagleg leiar for vedkommande råd som representerer arbeidsgjevar sin styringsrett ovafor prestane, eventuelt kunne det tenkjast ei deling av arbeidsgjevarmynde mellom prost og råd tilsvarande den ein finn mellom biskop og bispedømeråd i dag. I alle høve ville prosten sin rolle (og biskopen sin rolle) måtte gjennomtenkjast på nytt. Den nye tenesteordninga skal gjelde innafor dagens kyrkjeordning, men skal likevel leggje til rette for ei framtidretta utvikling av prostetenesta. Eg meiner at ein bør arbeide for at prostiet i større grad kan verte eit strategisk nivå for kyrkjelydar og tilsette i kyrkja og at det er ei uttala målsetjing i tenesteordninga at prosten har eit ansvar for dette. Etter dette vil eg gjere framlegg om at følgjande målformulering vert tillagt §2 i utkastet til ny tenesteordning for prost:

Prosten skal fremme og støtte fellestiltak mellom prostiets menigheter, og bidra til samarbeid, gode kollegaforhold og godt åndelig fellesskap mellom de kirkelig ansatte i prostiet.”

Vennlig hilsen

Erling Kopperud

Prost